

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **C. C.**, zast. Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 834/7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2020, č. j. OAM-39/ZA-ZA11-ZA17-2020, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 2. 2021, č. j. 19 Az 29/2020 – 83,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný je **p o v i n e n** uhradit žalobci k rukám jeho zástupce, advokáta Mgr. Farida Alizeye, na náhradě nákladů řízení **4.114 Kč** do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal dne 14. 1. 2020 žádost o udělení mezinárodní ochrany z důvodu problémů souvisejících s jeho kurdskou národností v zemi původu, Turecku. V průběhu správního řízení uvedl, že byl v zemi původu „křivě“ obviněn a odsouzen za trestný čin ublížení na zdraví k trestu odnětí svobody na deset a půl roku. Domnívá se, že trestní řízení souvisí s jeho podporou Demokratické strany lidu (HDP) a se skutečností, že jím provozovanou restauraci navštěvovali Kurdové.

[2] V průběhu správního řízení žalovaný zjistil, že je s žalobcem vedeno extradiční řízení, neboť Turecko požaduje jeho vydání k trestnímu stíhání. Shora vymezeným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Shledal, že podnětem k zahájení trestního řízení nebyly politické a národnostní důvody, nýbrž konkrétní trestný čin, pro který by byl žalobce v České republice postižen obdobně jako v Turecku.

[3] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který rozhodnutí zrušil z důvodu nepřezkoumatelnosti a nedostatečně zjištěného skutkového stavu a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Krajský soud označil za minimálně předčasný závěr žalovaného o tom, že žalobce nebyl v zemi původu vystaven pronásledování, podnětem pro trestní řízení nebyly politické ani národnostní okolnosti, jeho odsouzení není zmanipulované a jeho strach z pronásledování není odůvodněný. Žalobce v průběhu správního řízení konzistentně zmiňoval problémy, které měl v souvislosti s provozováním restaurace (časté kontroly, inspekce, ztráta zákazníků, nutnost restauraci uzavřít, nátlak starosty města), upozornil také na demonstraci požadující vyhnání Kurdů. Tyto problémy i odsouzení k vysokému trestu odnětí svobody dával do souvislosti s tím, že je Kurd a podporovatelem strany HDP. Opakovaně uváděl, že se žádného trestného činu nedopustil.

[5] Krajský soud nesouhlasil s žalovaným, že se jedná o běžný trestní případ, trestní řízení není vedeno pouze s žalobcem a že z ničeho neplyne zkrácení žalobce na právech a porušování jeho lidských práv. Takový závěr označil soud za nepřezkoumatelný a nedostatečně skutkově podložený. Dle soudu není zřejmé, na základě jakých podkladů žalovaný uvedený závěr učinil, aniž by si vyžádal extradiční spis, resp. jeho relevantní části, aniž by žalobce vyzval k doložení relevantních listin včetně rozsudků, a aniž by žalobce cíleně vyslechl k okolnostem, které se týkaly samotného průběhu všech fází trestního řízení. Krajský soud zavázal žalovaného, aby všechny tyto podklady doplnil. Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že řízení ve věci extradice a řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany jsou věcně propojená - obě řízení spojuje nejen konkrétní osoba jako taková, ale především požadavek, aby nedošlo k porušení principu *non-refoulement*.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[6] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Krajský soud dle stěžovatele blíže neupřesnil ustálenou judikaturu, na kterou se odvolává. Z textu rozsudku je však zřejmé, že na případ použil závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2021, č. j. 1 Azs 283/2020-39. Krajský soud však nevyhodnotil individuální skutkové a právní okolnosti konkrétního případu, nevypořádal se se všemi žalobními body a námitkami účastníků a nezdůvodnil řádně, v čem konkrétně se stěžovatel odchýlil od závěrů tohoto rozsudku. Soud postupoval nezákonně, neboť nevycházel z obsahu spisového materiálu, nerespektoval zjištěný skutkový stav a bez ohledu na individuální okolnosti konkrétního případu zavázal stěžovatele povinnostmi, pro něž nelze nalézt oporu v příslušných zákonných ustanoveních.

[8] Stěžovatel s žalobcem provedl podrobný a řádný pohovor dne 24. 1. 2020, během kterého žalobce popsal incident z roku 2012 i jeho zadržení. Stěžovatel se žalobce dotazoval přímo na okolnosti trestního řízení. Žalobce sice své odsouzení považoval za zmanipulované a založené na jeho kurdské národnosti, avšak z jeho výpovědi během pohovoru vyplynulo, že byl po třech měsících propuštěn z vazby a vyšetřován na svobodě, měl přehled o celém procesu a mohl podat opravné prostředky, čehož využil. Odvolal se k Nejvyššímu soudu, avšak na výsledek nevyčkal, o proces se přestal zajímat a v roce 2016 nelegálně odcestoval do České republiky.

[9] Rozhodnutí žalovaného nelze považovat za nepřezkoumatelné. Stěžovatel v napadeném rozhodnutí popsal a zhodnotil všechny problémy žalobce, přihlédl ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, a zdůvodnil, na základě jakých skutkových okolností dospěl k závěru, že žalobcovy obavy z výkonu trestu v Turecku nelze považovat za okolnosti pronásledování. Stěžovatel se zabýval

pokračování

situaci v Turecku a shromáždil dostatečné podklady, které jsou relevantní, aktuální a pocházejí z věrohodných zdrojů.

[10] Soud nijak konkrétně nevyjádřil, v čem by měl žalovaný při svém hodnocení pochybit a na základě čeho dospěl k závěru, že nelze vyloučit pronásledování žalobce z politických či národnostních důvodů. Rovněž se v rozsudku nevypořádal s postavením kurdské menšiny v Turecku, nevyjádřil se ani k tomu, že soud vyšší instance žalobci o třetinu snížil trest. Soud k tomu neprovedl ani žádné šetření či doplnění dokazování, namísto toho zavázal samotného stěžovatele opatřit si bližší podklady či provést další výslechy žalobce. Krajský soud opomněl vypořádat žalobní námitku stran nesprávného posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany.

[11] Krajský soud nadto stěžovateli nesprávně vytkl, že bylo jeho povinností obstarat si extradiční spis a vyzvat žalobce k doložení relevantních listin. Žalobce materiály o extradičním řízení ve stanovené lhůtě ani později nedoložil a jeho zástupce se nedostavil ani k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí. Žalovaný si od Ministerstva spravedlnosti vyžádal písemnosti o vydání žalobce k trestnímu stíhání do Turecka, ale ministerstvo nedisponovalo žádnými dokumenty ani informacemi, které mohly mít vliv na řízení o mezinárodní ochraně.

[12] Řízení o mezinárodní ochraně není závislé na výsledku extradice. Stěžovatel dostatečně posoudil všechny relevantní okolnosti (stav vězeňství a vězeňského systému, účelové vedení trestního stíhání), a proto není důvod opatřovat si extradiční spis a doplňovat další listiny.

[13] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s obsahem napadeného rozsudku. Dle žalobce nejde z kasační stížnosti seznat, co vlastně stěžovatel krajskému soudu vytýká. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se soud podle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS., v němž vymezil typové situace, v nichž je kasační stížnost přijatelná. Ve věci stěžovatele však podmínky přijatelnosti naplněny nejsou.

[15] Kasační soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, přičemž dospěl k závěru, že rozsudek je přezkoumatelný. Krajský soud zrušil napadené rozhodnutí stěžovatele pro nepřezkoumatelnost a nedostatečně zjištěný skutkový stav. Některými žalobními námitkami (postavení kurdské menšiny, možnost udělení doplňkové ochrany) se proto soud nemohl pro předčasnost zabývat. Bude je moci hodnotit teprve na základě řádně zjištěného skutkového stavu a přezkoumatelného rozhodnutí. Rovněž délku trestu odnětí svobody (jako jeden z ukazatelů možného pronásledování či hrozby vážné újmy) je povinen zjišťovat, zkoumat a hodnotit stěžovatel a nikoli za něj krajský soud.

[16] Převážnou většinou kasačních námitek brojí stěžovatel proti právnímu závěru krajského soudu, dle kterého žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav stran charakteru trestního stíhání žalobce. Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře již mnohokrát věnoval otázce zjišťování skutkového stavu v řízení o mezinárodní ochraně (srov. např. rozhodnutí ze dne 20. 11. 2003,

č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-63, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, a ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66). Rozsudek krajského soudu její závěry respektuje. Pro posouzení, zda žalobci hrozí pronásledování či vážná újma, je nutné zohlednit charakter trestního stíhání, tedy jestli není účelové. Za tímto účelem krajský soud stěžovatele instruoval, aby si vyžádal podklady z extradičního řízení a dokazování doplnil i o další důkazy. Je pravdou, že krajský soud nesprávně uvedl, že stěžovatel žalobce k doložení těchto listin nevyzval (žalobce jejich doložení přislíbil během pohovoru) a nevyžádal si relevantní části extradičního spisu (stěžovatel požádal Ministerstvo spravedlnosti o zaslání žádosti tureckých orgánů o vydání, dalších podkladových materiálů i příslušných rozhodnutí českých soudů). Toto dílčí pochybení krajského soudu však nijak nevyvrací jeho závěr o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, na základě kterého dospěl stěžovatel k předčasnému závěru o charakteru trestního stíhání žalobce.

[17] Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmé, jakým způsobem měl krajský soud na danou věc nesprávně použít závěry rozsudku ze dne 18. 2. 2021, č. j. 1 Azs 283/2020-39. V dané věci kasační soud posuzoval kritéria hodnocení spolehlivosti diplomatických záruk. Závěry, ke kterým dospěl v dané věci, se v napadeném rozsudku neodráží; oba rozsudky spojuje pouze téma propojení extradičního a azylového řízení. Ostatně krajský soud v napadeném rozsudku ani netvrdí, že výsledek azylového řízení je závislý na výsledku řízení extradičního, jak se v kasační stížnosti snaží tvrdit stěžovatel; pouze stěžovateli ukládá, jaké dokumenty z extradičního řízení má obstarat v rámci zjišťování skutkového stavu, aby byl dostatečně zjištěn.

[18] Rovněž námitka, že krajský soud nesprávně posoudil nepřezkoumatelnost rozhodnutí stěžovatele, nemůže založit přijatelnost kasační stížnosti, neboť krajský soud respektoval ustálenou judikaturu vymezující požadavky přezkoumatelnosti správních rozhodnutí (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38).

[19] Napadený rozsudek tedy splňuje požadavky judikatury Nejvyššího správního soudu na přezkoumatelnost soudních rozhodnutí (srov. např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, nebo ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006-91), neodchyluje se od dosavadní judikatury kasačního soudu a krajský soud se nedopustil ani hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Kasační stížnost proto soud odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28).

[21] Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení proti žalovanému. Žalobce byl v řízení zastoupen advokátem, pro určení výše nákladů na zastoupení se užije vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“). Žalobcův zástupce učinil jeden úkon právní služby, kterým bylo sepsání vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 písm. d) advokátního tarifu]. Soud zástupci nepřiznal náhradu nákladů v podobě odměny za převzetí a přípravu zastoupení, jak zástupce požadoval ve vyjádření ke kasační stížnosti, neboť stejný zástupce zastupoval žalobce již v řízení o žalobě, a byl tedy s jeho věcí seznámen před zahájením řízení o kasační stížnosti. Soud mu tedy přiznal náhradu nákladů řízení v podobě odměny zástupce za jeden úkon právní služby ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem

pokračování

5. advokátního tarifu] a paušální náhrady hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3.400 Kč. Advokát žalobce je plátcem DPH, náhrada nákladů řízení se proto zvyšuje o sazbu DPH ve výši 21 %. Celková výše nákladů řízení činí 4.114 Kč. Žalovaný je tuto částku povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce advokáta Mgr. Farida Alizeye ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2021

JUDr. Ivo Pospíšil
předseda senátu